МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	05 Соціальні та поведінкові науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	053 «Психологія»
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Соціально-гуманітарний

Біла Церква-2025

Робоча програма з навчальної дисципліни «Психологія управління» для здобувачів вищої освіти соціально-гуманітарного факультету за спеціальністю 053 «Психологія», перший рівень вищої освіти / укладач А. М. Шевченко. Біла Церква: БНАУ, 2025. 22 с.

Розробник: А. М. Шевченко, кандидат психологічних наук.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри психології та здоров'я людини (протокол № 1 від 13.08.2025 р.)

В. о. завідувача кафедри психології
та здоров'я людини _____ Олена ХОМЧУК

Гарант ОП _____ Олена ХОМЧУК

Схвалено методичною радою соціально-гуманітарного факультету
(Протокол № 01 від 26.08.2025 р.)

Голова методичної ради, доцент _____ Інна КОВАЛЬЧУК

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ……. 4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ…… 5
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ С4 «ПСИХОЛОГІЯ»…… 5
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ…… .. 6
5. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ……. 7
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ……. 8
6.1. Лекції…… 8
6.2. Практичні заняття…… 11
6.3. Самостійна робота……... 12
6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань …… 13
6.5. Приклад екзаменаційного білета…… 14
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ…… 16
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ……... 17
9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ…… 17
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ…… 18
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ……. 20
12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ…….. 21

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

За планом 2025-2026 навчального року на вивчення дисципліни «Психологія управління» для денної та заочної форми навчання передбачено 150 академічних годин (5 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 56 годин (лекції – 28, практичні заняття – 28), самостійна робота студентів – 94 години, з яких на підготовку і захист індивідуального науково-дослідницького завдання виділено 10 год.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено у таблиці:

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів, відповідних ECTS – 5</td><td rowspan="2">Галузь знань
05 Соціальні та поведінкові науки</td><td colspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 5</td><td rowspan="5">Спеціальність
053 «Психологія»</td><td>2-й</td><td>3-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Індивідуальне науково-дослідне завдання – проєкт за вибором здобувача вищої освіти</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>3-й</td><td>5-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість академічних годин – 150</td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>28 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 4
самостійної роботи здобувача – 4.</td><td rowspan="5">Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти</td><td colspan="2">Практичні</td></tr>
<tr><td>28 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота
(у т.ч. на виконання ІНДЗ)</td></tr>
<tr><td>94 год.</td><td>138 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Підсумковий контроль: іспит</td></tr>
</table>

Мета вивчення дисципліни: формування у здобувачів освіти цілісного уявлення про психологічні засади ефективного управління персоналом та організаційними процесами, розвиток здатності аналізувати психологічні фактори, що впливають на результативність управлінської діяльності, та оволодіння практичними навичками використання психологічних знань у професійній практиці.

Вивчення дисципліни спрямоване на розвиток компетентностей, що дозволяють: розуміти та враховувати індивідуально-психологічні особливості співробітників під час організації роботи; формувати ефективні комунікативні

стратегії та методи мотивації персоналу; запобігати та конструктивно вирішувати конфліктні ситуації у колективі; забезпечувати психологічний комфорт та продуктивну атмосферу в команді; розвивати власний лідерський потенціал і гнучко адаптувати стиль управління відповідно до ситуації та особливостей підлеглих; приймати обґрунтовані управлінські рішення, враховуючи психологічні аспекти групової динаміки та організаційної культури.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передбачено попереднє оволодіння знаннями з загальної психології, психології розвитку, психології особистості

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ С4 «ПСИХОЛОГІЯ»

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК 9. Здатність працювати в команді.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань. ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел. ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефахівців. ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості. ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Психологія управління»

Змістовий модуль 1. Психологічний зміст управління

Тема 1.1. Психологія управління як галузь психологічної науки.

Тема 1.2. Історія та сучасний стан розвитку психології управління.

Тема 1.3. Психологічні аспекти управлінської діяльності.

Тема 1.4. Організація в системі управління: психологічний аспект.

Тема 1.5. Психологічний зміст функцій управлінської діяльності.

Змістовий модуль 2. Особистість керівника та психологія лідерства

Тема 2.1. Психологічний портрет ефективного керівника: риси, компетенції.

Тема 2.2. Стилі управління та їх психологічні особливості.

Тема 2.3. Психологія лідерства. Авторитет, імідж, влада.

Тема 2.4. Лідер і підлеглі: психологія впливу і взаємодії.

Змістовий модуль 3. Соціально-психологічні процеси в управлінні

Тема 3.1. Групова динаміка та групові процеси в організації.

Тема 3.2. Формування команди: етапи, ролі, взаємодія.

Тема 3.3. Організаційна культура та клімат.

Тема 3.4. Конфлікти в управлінні: причини, типи, стратегії подолання.

Змістовий модуль 4. Психологія комунікації в управлінні

Тема 4.1. Психологічні аспекти ділової комунікації.

Тема 4.2. Маніпуляції та методи психологічного впливу.

Тема 4.3. Емоційний інтелект і комунікація керівника.

Змістовий модуль 5. Практична психологія управління

Тема 5.1. Психологія прийняття управлінських рішень.

Тема 5.2. Мотивація працівників: теорії та практичні підходи.

Тема 5.3. Профілактика професійного вигорання керівників і персоналу.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лб.	інд	СРС		л	п	лб	інд	СРС
Змістовий модуль 1. **Психологічний зміст управління**												
Тема 1.1	6	2	–			4	7	2				6
Тема 1.2	6	2	–			4	9	2				6
Тема 1.3.	7	2	1			4	9	2				6
Тема 1.4.	5	1	–			4	9					6
Тема 1.5.	6	1	1			4	6					6
Разом за змістовим модулем 1	30	8	2			20	70	6				30
Змістовий модуль 2. **Особистість керівника та психологія лідерства**												
Тема 2.1.	9	1	2			6	5		2			6
Тема 2.2.	7	1	–			6	5					6
Тема 2.3.	10	2	2			6	5					6
Тема 2.4.	10	2	2			6	5					6
Разом за змістовим модулем 2	36	6	6			24			2			24
Змістовий модуль 3. **Соціально-психологічні процеси в управлінні**												
Тема 3.1.	10	2	2			6						10
Тема 3.2.	10	2	2			6			2			10
Тема 3.3.	10	2	2			6						8
Тема 3.4.	10	2	2			6						8
Разом за змістовим модулем 3	40	8	8			24			2			36
Змістовий модуль 4. **Психологія комунікації в управлінні**												
Тема 4.1.	7	1	2			4			1			8
Тема 4.2.	7	1	2			4						8
Тема 4.3.	7	1	2			4			1			8
Разом за змістовим модулем 4	21	3	6			12			2			24
Змістовий модуль 5. **Практична психологія управління**												
Тема 5.1.	7	1	2			4						8
Тема 5.2.	7	1	2			4						8
Тема 5.3.	7	1	2			4						8
Разом за змістовим модулем 4	21	3	6			12						24
Усього годин	150	28	28			94	150	6	6			138

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, ср – самостійна робота студентів, в т.ч. індивідуальні завдання.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
Змістовий модуль 1. **Психологічний зміст управління**	
Тема 1.1. Психологія управління як галузь психологічної науки. Значення дисципліни «Психологія управління» у підготовці майбутніх фахівців. Актуальність психології управління в умовах сучасного суспільства та економіки. Предмет і об'єкт психології управління. Місце психології управління в системі наук. Основні завдання психології управління. Актуальні проблеми психології управління. Перспективи розвитку галузі в умовах глобалізації та цифровізації.	**2**
Тема 1.2. Історія та сучасний стан розвитку психології управління. Значення історичного підходу для розуміння сучасних проблем управління. Передумови виникнення психології управління. Античні уявлення про владу і лідерство (Платон, Аристотель, Цицерон). Філософія Нового часу (Т. Гоббс, Дж. Локк, Н. Макіавеллі) – формування ідей державного управління та організації суспільства. Становлення психології управління як науки (XIX – поч. XX ст.). Людський фактор в управлінні (20–30-ті рр. XX ст.). Розвиток психології управління у другій половині XX ст. Сучасний стан розвитку психології управління. Вітчизняний досвід розвитку психології управління.	**2**
Тема 1.3. Психологічні аспекти управлінської діяльності. Управлінська діяльність як складний соціально-психологічний процес. Значення психологічних чинників у роботі керівника. Принципи управлінської діяльності (у психологічному вимірі). Мотиваційні аспекти управління. Комунікативні аспекти управління.	**2**
Тема 1.4. Організація в системі управління: психологічний аспект. Організація як ключове середовище управлінської діяльності. Психологічний вимір організації: люди, відносини, норми, культура. Організація як соціальна система. Ознаки організації: мета, структура, функції, ресурси, управління. Формальні та неформальні організації. Організація як об'єкт психологічного аналізу.	**1**
Тема 1.5. Психологічний зміст функцій управлінської діяльності. Класичні підходи до визначення функцій управління (А. Файоль, Г. Мінцберг). Планування як психологічний процес. Психологічні бар'єри планування: страх невизначеності, когнітивні упередження. Організаційна функція управління. Врахування індивідуально-психологічних особливостей (темперамент, здібності, професійні схильності). Мотиваційна функція та її психологічний зміст. Координаційна функція: психологія взаємодії та комунікації в організації. Контролююча функція управління. Психологічні аспекти контролю. Баланс між довірою і контролем як фактор збереження мотивації.	**1**
Разом за змістовий модуль 1	**8**
Змістовий модуль 2. **Особистість керівника та психологія лідерства**	
Тема 2.1. Психологічний портрет ефективного керівника: риси, компетенції. Значення особистості керівника у сучасних організаціях. Відмінність між «керівником» і «лідером». Роль психологічних характеристик у забезпеченні ефективності управління. Особистісні риси ефективного керівника. Когнітивні характеристики керівника. Соціально-психологічні якості. Компетентнісний підхід до ефективного керівництва. Управлінські компетенції (планування, організація, контроль). Соціальні компетенції (взаємодія, ведення переговорів, вирішення конфліктів). Емоційні компетенції (емоційний інтелект, саморегуляція). Професійна етика керівника.	**1**
Тема 2.2. Стилі управління та їх психологічні особливості. Поняття «стиль управління». Відмінність між стилем і методами керівництва. Класичні	**1**

стилі управління. Сучасні концепції стилів керівництва. Психологічні особливості стилів. Вплив стилю на мотивацію і поведінку працівників. Порівняльний аналіз стилів управління.	
Тема 2.3. Психологія лідерства. Авторитет, імідж, влада. Значення феномену лідерства для управління. Теорії лідерства. Теорія рис. Поведінкові теорії (стиль керівництва як прояв лідерства). Ситуаційні теорії (Фідлер, Хаус, Херсі та Бланшар). Сучасні концепції (харизматичне та трансформаційне лідерство). Авторитет лідера та його види: формальний, неформальний, професійний, особистісний. Поняття іміджу та його психологічна функція. Засоби формування позитивного іміджу (зовнішній вигляд, поведінка, комунікація). Влада та вплив.	**2**
Тема 2.4. Лідер і підлеглі: психологія впливу і взаємодії. Система «керівник – підлеглий» як основа управління. Психологія впливу керівника на підлеглих. Методи впливу: переконання, навіювання, маніпуляція, приклад. Механізми соціального впливу (конформність, груповий тиск). Моделі взаємодії керівника і підлеглих. Теорія обміну «лідер – член групи» (LMX). Транзакційне та трансформаційне лідерство. Коучинг і менторство як сучасні моделі взаємодії. Етичний аспект впливу керівника.	**2**
Разом за змістовий модуль 2	**6**
Змістовий модуль 3. **Соціально-психологічні процеси в управлінні**	
Тема 3.1. Групова динаміка та групові процеси в організації. Поняття та сутність групи в організації. Види груп: формальні та неформальні, їхні особливості. Групова динаміка: визначення, завдання та прояви. Етапи розвитку групи (моделі Б. Такмена, А. Хейса та ін.). Групові норми: виникнення, функції та вплив на поведінку. Статуси та ролі в групі, їхня динаміка та взаємодія. Феномени групової поведінки: конформізм, групове мислення, соціальна фасилітація, ефект лінощів. Групова згуртованість: фактори формування, наслідки для продуктивності. Комунікаційні процеси в групі: формальні та неформальні канали. Вплив групових процесів на прийняття управлінських рішень. Роль групової динаміки в ефективності організації	**2**
Тема 3.2. Формування команди: етапи, ролі, взаємодія. Відмінність між групою та командою: структурні й функціональні особливості. Теоретичні моделі командоутворення. Етапи розвитку команди: формування, штормінг, нормування, продуктивність, завершення. Основні командні ролі: підхід М. Белбіна та сучасні інтерпретації. Значення розподілу ролей для ефективної командної роботи. Механізми взаємодії в команді: координація, комунікація, довіра. Бар'єри командної роботи: причини та шляхи подолання. Особливості роботи віртуальних команд. Методи формування і розвитку високоефективних команд. Оцінка ефективності командної діяльності.	**2**
Тема 3.3. Організаційна культура та клімат. Організаційна культура: визначення, сутність, роль. Структура культури: артефакти, цінності, базові припущення (модель Е. Шейна). Функції організаційної культури: інтегративна, регулятивна, адаптивна тощо. Типології культур (Камерон і Куїнн, Хофстеде, Хенді). Організаційний клімат: поняття та характеристики. Відмінності між організаційною культурою і кліматом. Методи діагностики організаційного клімату. Взаємозв'язок культури та клімату з ефективністю організації. Чинники формування організаційної культури. Роль керівництва у формуванні та підтримці культури й клімату. Вплив культури та клімату на мотивацію, поведінку та залученість персоналу.	**2**
Тема 3.4. Конфлікти в управлінні: причини, типи, стратегії подолання. Поняття конфлікту в управлінні: сутність, особливості, підходи до визначення. Функції конфлікту: конструктивні та деструктивні. Типологія конфліктів: внутрішньоособистісні, міжособистісні, внутрішньогрупові, міжгрупові, організаційні. Основні причини виникнення конфліктів у системі управління. Динаміка розвитку конфлікту: стадії та закономірності. Поведінка учасників у конфлікті: моделі К. Томаса (суперництво, співпраця, компроміс, уник-	**2**

нення, пристосування). Стратегії управління та подолання конфліктів. Методи попередження конфліктних ситуацій в організації. Роль керівника у регулюванні та вирішенні конфліктів. Практичні інструменти медіації та переговорів. Управління конфліктами як складова організаційного розвитку.	
Разом за змістовий модуль 3	**8**
Змістовий модуль 4. **Психологія комунікації в управлінні**	
Тема 4.1. Психологічні аспекти ділової комунікації. Поняття та сутність ділової комунікації. Комунікація як соціально-психологічний процес. Вербальна та невербальна комунікація у ділових відносинах. Психологічні бар'єри у спілкуванні: причини та подолання. Вплив індивідуально-психологічних особливостей на ділове спілкування. Активне слухання як інструмент ефективної комунікації. Види ділового спілкування: переговори, дискусія, публічний виступ, ділова переписка. Стратегії та тактики ділової комунікації. Психологічна культура спілкування як складова професіоналізму.	**1**
Тема 4.2. Маніпуляції та методи психологічного впливу. Поняття маніпуляції та психологічного впливу. Відмінність між переконанням, навіюванням та маніпуляцією. Механізми психологічного впливу в комунікації. Класифікація методів психологічного впливу. Маніпулятивні техніки у міжособистісній та діловій взаємодії. Ознаки та способи розпізнавання маніпуляцій. Етичні аспекти використання психологічного впливу. Методи протидії маніпулятивним прийомам. Роль емоцій у маніпулятивних стратегіях. Маніпуляції в управлінській діяльності: ризики та наслідки.	**1**
Тема 4.3. Емоційний інтелект і комунікація керівника. Поняття емоційного інтелекту: визначення та структура. Моделі емоційного інтелекту (Д. Ґоулман, П. Саловей і Дж. Майєр). Роль емоційного інтелекту в управлінській діяльності. Зв'язок емоційного інтелекту з ефективною комунікацією. Компоненти емоційного інтелекту: самосвідомість, саморегуляція, емпатія, мотивація, соціальні навички. Методи розвитку емоційного інтелекту.	**1**
Разом за змістовий модуль 4	**3**
Змістовий модуль 5. **Практична психологія управління**	
Тема 5.1. Психологія прийняття управлінських рішень. Сутність управлінського рішення: визначення, роль у діяльності керівника. Психологічні аспекти процесу прийняття рішень. Етапи прийняття управлінських рішень: від усвідомлення проблеми до реалізації. Раціональні та ірраціональні моделі прийняття рішень. Індивідуальні та групові рішення: психологічні відмінності. Когнітивні спотворення та їх вплив на якість рішень (ефект якоря, надмірна впевненість, підтверджувальне упередження). Емоційні фактори у прийнятті рішень. Вплив стресу та часу на прийняття управлінських рішень.	**1**
Тема 5.2. Мотивація працівників: теорії та практичні підходи. Поняття та сутність мотивації в організації. Види мотивації: внутрішня і зовнішня, матеріальна і нематеріальна. Класичні теорії мотивації: ієрархія потреб А. Маслоу, теорія потреб Д. МакКлелланда, двофакторна теорія Ф. Герцберга, теорія X та Y Д. МакГрегора. Сучасні підходи до мотивації: теорія справедливості (С. Адамс), теорія очікувань (В. Врум), модель підкріплення (Б. Скіннер). Психологічні аспекти трудової мотивації. Інструменти нематеріальної мотивації (визнання, кар'єрний розвиток, гнучкий графік). Зв'язок мотивації з ефективністю діяльності працівників.	**1**
Тема 5.3. Профілактика професійного вигорання керівників і персоналу. Поняття професійного вигорання: визначення, симптоми, прояви. Психологічні та фізіологічні механізми вигорання. Основні причини професійного вигорання в організації. Наслідки вигорання для особистості, колективу та організації. Методи індивідуальної профілактики вигорання (саморегуляція, тайм-менеджмент, відпочинок).	**1**
Разом за змістовий модуль 5	**3**
Всього	**28**

6.2. Практичні заняття

Тема практичного заняття	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Психологічний зміст управління	
Тема 1.3. Психологічні аспекти управлінської діяльності.	1
Тема 1.5. Психологічний зміст функцій управлінської діяльності.	1
Разом за змістовий модуль 1	**2**
Змістовий модуль 2. Особистість керівника та психологія лідерства	
Тема 2.1. Психологічний портрет ефективного керівника: риси, компетенції.	2
Тема 2.3. Психологія лідерства. Авторитет, імідж, влада.	2
Тема 2.4. Лідер і підлеглі: психологія впливу і взаємодії.	2
Разом за змістовий модуль 2	**6**
Змістовий модуль 3. Соціально-психологічні процеси в управлінні	
Тема 3.1. Групова динаміка та групові процеси в організації.	2
Тема 3.2. Формування команди: етапи, ролі, взаємодія.	2
Тема 3.3. Організаційна культура та клімат.	2
Тема 3.4. Конфлікти в управлінні: причини, типи, стратегії подолання.	2
Разом за змістовий модуль 3	**8**
Змістовий модуль 4. Психологія комунікації в управлінні	
Тема 4.1. Психологічні аспекти ділової комунікації.	2
Тема 4.2. Маніпуляції та методи психологічного впливу.	2
Тема 4.3. Емоційний інтелект і комунікація керівника.	2
Разом за змістовий модуль 4	**6**
Змістовий модуль 5. Практична психологія управління	
Тема 5.1. Психологія прийняття управлінських рішень.	2
Тема 5.2. Мотивація працівників: теорії та практичні підходи.	2
Тема 5.3. Профілактика професійного вигорання керівників і персоналу.	2
Разом за змістовий модуль 5	**6**
Всього	**28**

6.3. Самостійна робота

Якість засвоєння студентами знань із психології управління безпосередньо пов'язана з рівнем їхньої навчальної самостійності та активності у процесі пізнання. У сучасних умовах підготовки майбутніх фахівців психології особливий акцент робиться на розвитку здатності до самостійної аналітичної, дослідницької та практико-орієнтованої роботи.

Самостійна робота передбачає різноманітні види індивідуальної та колективної діяльності студентів, які здійснюються у фасилітаційному супроводі викладача, тобто без його безпосередньої участі в позааудиторний час. Самостійна робота виконується за завданнями, виконання яких потребує творчого підходу та вміння самостійно отримувати знання.

Види самостійної роботи:

– самостійна робота в аудиторії під керівництвом викладача у вигляді запланованих консультацій;

– самостійна позааудиторна робота студентів над виконанням завдань у робочому зошиті;

– самостійний пошук і аналіз додаткової інформації за темами, які передбачені програмою;

– підготовка до практичних занять і поточного контролю;

– підготовка доповіді на одну з вивчених тем.

Зміст	**К-ть годин**
Аналіз та узагальнення студентом прочитаного на лекціях навчального матеріалу, підготовка до практичних занять.	**20**
Творче завдання: підготовка колективного міні-проєкту «Модель ефективної організаційної культури».	**14**
Творче завдання: складання психологічного портрету лідера чи керівника за матеріалами біографії.	**12**
Практичне завдання: опрацювати матеріал з теми «Психологічний клімат в колективі». Провести міні-опитування серед одногрупників (1-2 психодіагностичні методики, тести про клімат у студентській групі). Підготувати короткий аналітичний звіт із графіком/діаграмою результатів.	**14**
Практичне завдання: розробити та провести тренінг розвитку навичок емоційного інтелекту в управлінні.	**15**
Практичне завдання: провести SWOT-аналіз стилів керівництва (сильні та слабкі сторони авторитарного, демократичного і ліберального стилів).	**4**
Практичне завдання: виконати групове завдання: створити плакат або постер «Формування позитивного психологічного клімату».	**15**
Всього	**94**

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання ІНДЗ.

6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

1. Психологічний портрет ефективного керівника: риси, компетенції, стилі поведінки.
2. Стрес та емоційне вигорання керівника: причини, наслідки, методи профілактики.
3. Психологічні аспекти прийняття управлінських рішень у складних ситуаціях.
4. Роль комунікації в управлінській діяльності: ефективні стратегії взаємодії з командою.
5. Соціально-психологічний клімат у колективі: фактори формування та підтримки.
6. Емоційний інтелект керівника та його вплив на управлінську ефективність.
7. Психологія конфлікту в організації та шляхи його конструктивного вирішення.
8. Психологічні механізми управлінського впливу на команду.
9. Професійна компетентність та саморозвиток керівника.
10. Психологія командоутворення: етапи розвитку групи та роль керівника.
11. Кризові ситуації в управлінні: психологічні причини та стратегії подолання.
12. Внутрішня мотивація керівника та її вплив на команду.
13. Лідерство та авторитет у професійних групах.
14. Психологічні особливості взаємодії між керівником та підлеглими різного віку та професійного рівня.
15. Роль керівника у формуванні професійної ідентичності працівників.
16. Психологічні стратегії підтримки колективу під час організаційних змін.
17. Методи оцінки ефективності управлінських рішень.
18. Соціальні ролі керівника та їх вплив на команду.
19. Вплив особистісних характеристик керівника на стиль управління.
20. Психологія делегування повноважень та відповідальності.
21. Формування довіри у команді: роль керівника.
22. Психологічні чинники розвитку творчого потенціалу колективу.
23. Психологія адаптації нових співробітників у команді.
24. Соціально-психологічні аспекти управління змінами.
25. Психологічна підтримка колективу під час кризових ситуацій.
26. Розвиток емоційної стійкості керівника.
27. Роль керівника у формуванні корпоративної етики та стандартів поведінки.
28. Психологічні стратегії мотивації персоналу у кризовий період.
29. Психологічні механізми вирішення міжособистісних конфліктів у команді.
30. Вивчення та аналіз комунікативних бар’єрів у організації.
31. Методи оцінки психологічної готовності керівника до управлінської діяльності.
32. Психологічна саморегуляція керівника у стресових ситуаціях.
33. Психологія мотивації лідера та її вплив на ефективність команди.
34. Психологія управлінської етики та професійної відповідальності.
35. Основні тенденції у розвитку трудового колективу як команди.

6.5. Приклад екзаменаційного білета

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Завдання 1 (тестове) (10 балів)

1. Предметом психології управління є:
а) процеси організації виробництва та управління ресурсами;
б) психологічні закономірності управлінської діяльності та поведінки людини в управлінських системах;
в) економічні основи управлінської діяльності;
г) стратегічне планування підприємства.

2. Об'єктом психології управління виступає:
а) людина як суб'єкт і об'єкт управлінських відносин;
б) фінансові й матеріальні ресурси організації;
в) технічні засоби управління;
г) методи адміністрування.

3. Психологія управління займає проміжне місце між:
а) психологією праці та економікою
б) соціальною психологією та менеджментом
в) педагогікою та соціологією
г) правознавством і політологією

4. До основних завдань психології управління належить:
а) дослідження психологічних аспектів прийняття рішень;
б) вивчення стилів і методів керівництва;
в) формування ефективної комунікації в колективі;
г) усі відповіді правильні.

5. Яке з наведених положень відображає актуальність психології управління у сучасному суспільстві?
а) підвищення вимог до ефективності управління в умовах глобалізації;
б) цифровізація та поява нових форм комунікації;
в) зростання значення емоційного інтелекту керівника;
г) усі відповіді правильні.

6. Яка наука є найбільш спорідненою з психологією управління?
а) соціологія організацій;
б) педагогіка;
в) економіка підприємства;
г) маркетинг.

7. Актуальною проблемою психології управління є:
а) підвищення заробітної плати керівникам;
б) вдосконалення технічних засобів управління;
в) забезпечення соціально-психологічної безпеки колективу;
г) розробка нових економічних стратегій.

8. У чому полягає значення дисципліни «Психологія управління» для підготовки майбутніх фахівців?

а) формування знань про психологічні механізми управлінської діяльності;
б) розвиток умінь ефективної комунікації та прийняття рішень;
в) підготовка до професійної взаємодії у колективі;
г) усі відповіді правильні.

9. Перспективи розвитку психології управління у XXI столітті пов'язані з:
а) цифровізацією та впровадженням штучного інтелекту;
б) підвищенням ролі дистанційного менеджменту;
в) необхідністю врахування культурного та етнічного різноманіття в управлінні;
г) усі відповіді правильні.

10. Хто з перелічених учених зробив значний внесок у становлення психології управління як науки?
а) К. Левін;
б) А. Маслоу;
в) М. Вебер;
г) усі відповіді правильні.

Завдання 2 (стереотипне) (5 балів)

Уявіть, що ви керівник молодіжної організації. Які психологічні знання вам знадобляться для ефективного управління командою? Наведіть приклади.

Завдання 3 (аналітико-практичне) (9 балів)

Проаналізуйте проблемну ситуацію та розробіть рішення цієї ситуації.

«В університетській групі виникла проблема: частина студентів активно бере участь у колективних проєктах і завжди виконує завдання вчасно, інші ж систематично ігнорують роботу, користуючись результатами більш відповідальних. Це викликає напруження та конфлікти між учасниками групи. Як майбутній психолог-управлінець, ви маєте запропонувати шляхи вирішення цієї ситуації, щоб підвищити мотивацію всіх членів групи та зберегти позитивний психологічний клімат».

Завдання 4 (контрольні запитання) (6 балів)

Дайте відповіді на запитання:

1. У чому полягає значення дисципліни «Психологія управління» у підготовці майбутніх фахівців?
2. Хто або що є об'єктом і предметом психології управління?
3. Які основні проблеми постають перед психологією управління в умовах глобалізації та цифровізації?

Критерії оцінювання

Підсумковий бал за екзамен формується як сума результатів, отриманих студентом за всі види завдань. Загальна кількість балів за виконання екзаменаційної роботи становить – 30.

Завдання 1 (тестове). Максимальна кількість балів – 10. Кожен тест закритої форми з одиничним вибором та тест закритої форми з множинним вибором оцінюється в 1 бал.

Завдання 2 (стереотипне). Максимальна оцінка завдання – 5 балів, із них: 1 – володіння понятійно-категоріальним апаратом з психології управління; 2 – використання психологічного підходу до аналізу поведінки; 2 – наявність повної відповіді на запитання та обґрунтованих висновків.

Завдання 3 (аналітико-практичне). Максимальна оцінка завдання – 9 балів, із них: 2 – володіння теоретичними знаннями; 2 – використання психологічного підходу до аналізу явищ та процесів у сфері психології управління та їх порівняння; 2 – застосування творчого підходу до вирішення поставленої проб-леми; 3 – наявність обґрунтованих висновків щодо вирішення поставленої проблеми.

Завдання 4 (контрольні запитання). Максимальна оцінка завдання – 6 балів, із них: 2 – володіння теоретичними знаннями та їх застосування для вирішення поставленої проблеми; 2 – послідовність та аргументованість викладення матеріалу; 2 – наявність повної відповіді на запитання та обґрунтованих висновків.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час проведення лекційного курсу застосовується поєднання традиційного викладу матеріалу з активними та інтерактивними мето-дами навчання. Зокрема, використовуються мультимедійні презентації, підготовлені у програмі Microsoft PowerPoint, ілюстративні та роздаткові матеріали, тематичні відеофрагменти, а також організовуються обговорення актуальних і проблемних питань у форматі дискусій. До сучасних методів належить використання онлайн-платформ та мобільних застосунків для інтерактивної роботи: Mentimeter, Padlet, Google Forms, а також комунікаційних інструментів Zoom, Google Meet, Viber, Telegram та WhatsApp. Такий підхід сприяє кращому сприйняттю теоретичного матеріалу, розвитку критичного мислення, цифрових компетентностей та здатності до дистанційної взаємодії.

Практичні заняття проводяться із залученням сучасних активних методів навчання, зокрема кейс-методів (аналізу реальних і змодельованих управлінських ситуацій), мозкових штурмів, рольових ігор, групових обговорень та виконання різноманітних практичних завдань як індивідуально, так і у малих групах або підгрупах. Використання цифрових та онлайн-засобів дозволяє студентам моделювати управлінські та психологічні процеси, співпрацювати дистанційно, відпрацьовувати отримані знання на практиці, формувати професійні навички та вдосконалювати комунікативні компетентності.

При виконанні індивідуальних навчально-дослідних завдань (написанні есе, підготовці аналітичних доповідей, презентацій тощо), а також під час виконання самостійної роботи студенти активно використовують дослідницькі методи навчання. Особлива увага приділяється дотриманню принципів академічної доброчесності: всі роботи мають бути виконані самостійно, з обов’язковим посиланням на джерела інформації та уникненням плагіату.

Неформальна освіта:

1. Онлайн-курс «Управління командою в українському контексті» https://surl.li/ppmnuf
2. «Точка турботи»: онлайн-курс про психологічну допомогу командам та бізнесам https://surl.lu/lghmld
3. Онлайн-курс «Розвиток лідерських компетентностей» https://surl.li/flayln

4. Онлайн-курс «Поза конфліктом» https://surl.li/kmqvce
5. Онлайн-курс «Управління людьми і проєктами» https://surl.li/symjue
6. Онлайн-курс «Персональна ефективність» https://surl.lu/lfkhri
7. Онлайн-курс «Лідерство» https://surl.li/krphho
8. Онлайн-курс «Лідерство у команді: становлення лідера» https://surli.cc/wwcfwd

Платформи для самостійного навчання:

EdEra – українська онлайн-платформа з інтерактивними курсами, включаючи теми з психології та управління https://ed-era.com/en

Prometheus – платформа з відкритими онлайн-курсами, серед яких є курси з психології та управління https://prometheus.org.ua/

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з навчальної дисципліни включає *поточне, тематичне оцінювання* (з тем, визначених для аудиторного обговорення і самостійного опрацювання) та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи. Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Поточний і тематичний контроль також передбачає оцінювання:

- участі в дискусії під час лекційних занять;
- підготовки виступу на практичних заняттях із презентацією (чи без);
- участі у різних інтеракціях під час практичних занять;
- підготовки індивідуальних завдань тощо.

Модульний контроль проводиться у тестовій комбінованій формі (комп'ютерне чи на паперових носіях) та виконання проєктного/творчого завдання (усно/письмово). Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам в електронний журнал після кожного контрольного заходу.

По завершенню 3 семестру – іспит.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання лекційних занять не передбачено. На лекційних заняттях ведеться облік присутності здобувачів для контролю відвідуваності занять.

Бали на практичному занятті здобувачі вищої освіти отримують за виконані практичні завдання, опрацювання джерел, командні проєкти, презентації, активність під час дискусій і виконання практичних завдань.

Бали за самостійну роботу враховують: виконання дослідницьких і творчих завдань індивідуально й колективно, результативну практичну роботу в групі, опрацювання навчально-методичних і довідкових джерел, презентації, активність самостійної пошукової роботи.

Під час модульного контролю передбачені комплексні засоби оцінювання (усно й письмово, під час виконання тестових завдань, дослідницьких і

творчих, захисту проєктів тощо), у тому числі комп'ютерно орієнтовані.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Порядок контролю і оцінювання успішності здобувачів вищої освіти, що унормовує організацію оцінювання знань, умінь та навичок під час проведення усіх форм контролю знань, умінь та навичок здобувачів освіти, регламентуються «Положенням про оцінювання результатів навчання в Білоцерківському національному аграрному університеті».

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється за результатами поточного (практичні заняття, самостійна робота) та рубіжного (модульного) контролів за десятибальною шкалою – «1», «2», «3», «4» … «10».

1 бал оцінювання (з заокругленням до цілого числа) відповідає 10 % правильних тверджень у разі усної відповіді, відповідей у тесті, виконаних завдань тощо.

Бали з модульного контролю нараховуються за виконання модульної контрольної роботи.

Відсутність студента на занятті («нб») у розрахунку середнього арифметичного значення (САЗ) приймається як «0».

У кінці семестру обчислюється САЗ всіх отриманих здобувачем вищої освіти оцінок з наступним переведенням його у бали за формулою:

$$БПК = САЗ \times k,$$

де БПК – бали з поточного контролю;

САЗ – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок:

k – коєфіцієнт для певного виду контролю (практичні заняття, самостійна робота – «3», модульний контроль – «1» для форми підсумкового контролю «екзамен» та «4» для форми підсумкового контролю «залік»).

Результати поточного оцінювання здобувача (за 10-бальною шкалою) виставляються в електронний журнал АСУ БНАУ і автоматично переводяться у 100-бальну шкалу відповідно до розподілу балів за окремі види робіт.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти

Максимально можлива к-ть балів, якщо форма підсумкового контролю	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Іспит	Загальний бал
Іспит	30	10	30	30	100

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим	

		повторним вивченням

Критерії оцінювання результатів навчання

Бали	Критерії оцінювання
Відмінно A 90-100	Студент (ка) демонструє високий рівень сформованості компетентності, володіє глибокими знаннями з дисципліни та аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, вільно володіє науковими термінами, вміє знаходити джерела інформації, аналізувати їх і застосовувати у практичній діяльності або у науково-дослідній роботі, здатний за допомогою викладача підготувати виступ для студентської наукової конференції, вміє самостійно здобувати знання та опрацьовувати необхідну інформацію, аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, переконливо аргументувати свої твердження.
Добре B 82-89	Студент (ка) демонструє достатній рівень сформованості компетентності, володіє глибокими та міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних умовах, може робити аргументовані висновки, практично оцінювати нові факти, явища, процеси; вирішує творчі завдання, вільно розв’язує вправи та задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна; у навчанні користується додатковими джерелами інформації. Відповідь студента повна, логічна й обґрунтована, але з певною кількістю помилок.
Добре C 75-81	Студент (ка) демонструє достатній рівень сформованості компетентності, володіє достатньо повними знаннями, вільно застосовує знання у стандартних умовах, розуміє основоположні теорії та факти, логічно висвітлює причинно-наслідкові зв’язки між ними; вміє аналізувати, робити висновки, підготувати есе, усну доповідь, бере участь у підготовці проекту, і може захищати свою думку, контролювати власну діяльність, виправляти помилки. Проте студент не досить впевнено вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію, добирати аргументи для підтвердження думок, допускає певну частину незначних помилок.
Задовільно D 67-74	Студент (ка) демонструє середній рівень сформованості компетентності, розуміє суть основних ключових теоретичних понять, основні положення навчального матеріалу, може поверхово проаналізувати події, ситуації, робити певні висновки, виправляти помилки. При цьому здобувач вищої освіти не виявляє вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтовує твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.
Задовільно 60-66 E	Студент (ка) демонструє задовільний рівень сформованості компетентності, володіє мінімальним обсягом навчального матеріалу, значну частину якого відтворює на репродуктивному рівні. Виконані ним завдання відповідають мінімальним вимогам до рівня володіння матеріалом.
Незадовільно 35-59 FX	Студент (ка) демонструє низький рівень сформованості компетентності, володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не досяг програмних результатів навчання. Рекомендовано доопрацювання матеріалу з можливістю повторного перескладання.
Незадовільно 1-34 F	Студент (ка) володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання та відтворення окремих фактів, елементів, об’єктів, не виявляє знань основних положень навчального матеріалу. Обов'язковим є повторний курс.

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни активно застосовується широкий спектр інформаційних ресурсів та навчальних матеріалів. До них належать дидактичні та програмні матеріали, електронні ресурси мережі Інтернет, бібліографічні та бібліотечні джерела. Особлива увага приділяється використанню:

- інтернет-ресурсів та наукових електронних баз даних;
- періодичних видань у сфері психології та управління;
- наукових праць професорсько-викладацького складу закладу освіти;
- тез і матеріалів наукових конференцій, семінарів та вебінарів.

Для підвищення наочності та активної взаємодії використовуються різноманітні засоби:

1. Мультимедійні презентації – створені у Microsoft PowerPoint, Canva та інших програмних засобах, що допомагають структуровано подавати інформацію.
2. Відеоматеріали – навчальні відео з YouTube, публічні лекції та записи наукових семінарів, що дозволяють наочно демонструвати приклади управлінських ситуацій.
3. Роздаткові матеріали – таблиці, схеми, інфографіка та інші наочні матеріали для кращого засвоєння навчального контенту.
4. Засоби зворотного зв’язку та інтерактивної взаємодії – цифрові платформи Padlet, Mentimeter, що забезпечують обговорення, голосування та обмін думками під час заняття.
5. Інструменти дистанційного навчання – платформи для відеоконференцій Zoom, Google Meet, а також освітні платформи BNAU MOODLE та Google Classroom, що дозволяють ефективно проводити лекції, практичні та семінарські заняття у віддаленому форматі.

Застосування цих ресурсів сприяє комплексному засвоєнню теоретичних знань та розвитку практичних навичок студентів, забезпечує динамічну взаємодію між викладачем і студентами та формує компетентності, необхідні для майбутньої професійної діяльності.

Необхідне матеріально-технічне забезпечення:

1. Для аудиторного навчання:

- аудиторна дошка для записів та демонстрації матеріалів;
- мебльоване навчальне приміщення, облаштоване для комфортної роботи студентів та викладача;
- комп’ютерне обладнання: персональний комп’ютер або ноутбук з підключенням до мультимедійного проєктора для демонстрації презентацій та відеоматеріалів;
- доступ до бездротової мережі Wi-Fi для використання онлайн-ресурсів та інтерактивних платформ.

2. Для дистанційного навчання:

- стабільне підключення до мережі Інтернет;
- електронні пристрої (ПК, ноутбуки, планшети, смартфони) для участі у відеоконференціях, перегляду навчальних матеріалів та виконання завдань;
- використання персональних пристроїв студентів для доступу до освітніх

платформ, інтерактивних ресурсів та онлайн-інструментів комунікації.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні джерела інформації

1. Бакаленко О. А. Психологія управління: навч. посібник. Харків: ХНУРЕ, 2020. 120 с. https://www.researchgate.net/publication/340080478_Psihologia_upravlinna
2. Гончарук Н.Т. Лідерство на публічній службі: навч. наочн. посібн. М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Електрон. дані. Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2024. 212 с.
3. Жавнерчик О.В. Психологія управління: конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2020. 161с.
4. Калениченко Р.А., Коханець А.С. Конфліктологія і психологія управління: навч. посібник. К.: Компринт, 2021. 167 с
5. Кісіль З.Р., Швець Д.В. Мотивація діяльності людини: навчальний посібник у схемах, таблицях, коментарях. Одеса: Видавництво ОДУВС, 2023. 154 с.
6. Кісіль З.Р., Швець Д.В. Психологія управління : навчальний посібник. Харків: видавництво «Університетська книга». 2022. 648 с.
7. Кісіль З.Р., Швець Д.В. Психологія управління: навчальний посібник у схемах, таблицях, коментарях. Одеса: Видавництво ОДУВС, 2023. 208 с.
8. Кузьо О. Основи психологічної практики : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 124 с.
9. Лідерство та комунікації в організації : навчальний посібник / упорядники: Н. Я. Михаліцька, М. Р. Яцик. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 512 с.
10. Постоян Т. Г. Психологія управління : навч. посібн. Одеса: Університет Ушинського, 2020. 195 с.
11. Прийняття управлінських рішень: навчальний посібник / [Ю. Є. Петруня, Б. В. Літовченко, Т. О. Пасічник та ін.] ; за ред. Ю. Є. Петруні. [3-тє вид., переробл. і доп.]. Дніпропетровськ: Університет митної справи та фінансів, 2015. 209 с. http://www.dut.edu.ua/uploads/l_104_95052646.pdf
12. Прищак, М. Д., Лесько О.Й. Психологія управління в організації : навчальний посібник [2-ге вид., перероб. і доп.]. Вінниця, 2016. 150 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Pryschak_Mykola/Psykholohiia_upravlinnia_v_orhanizatsii.pdf.
13. Романовський О.Г. Педагогіка лідерства : монографія. Харків : НТУ «ХПІ», 2023. 432 с.

Додаткові джерела інформації

1. Бакаленко О.А. Психологія управління: навчальний посібник. Харків: ХНУРЕ, 2020. 120 с.
2. Гоулман Даніел, Бояціс Річард, Маккі Енні. Емоційний інтелект лідера / пер. з англ. Валірія Глінка. Київ : Наш формат, 2021. 288 с
3. Зливков В., Ліпінська С., Лукомська С. Сучасні тренінгові технології: інтегративний підхід. Київ.-Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2020. 210 с.

4. Кайлюк Є.М. Психологія управління: навч. посіб. Харків: Харк. нац. акад. міськ. госп.-ва, 2012. 202 с.
5. Карамушка Л.М. Психологія управління: навч. посіб. К.: Міленіум, 2003. 344 с.
6. Кроуплі Д. Х. Психологія інновацій в організаціях. Харків : Гуманіт. центр, 2019. 346 с.
7. Психологія управління : навч. посіб. / Н. А. Липовська, І. В. Письменний. Дніпро : ГР АНІ, 2019. 198 с
8. Психологія управління : навчальний посібник / Когут Я. М., Пряхіна Н. О., Жидецький Ю. Ц., Кіржецький Ю. І., Поцюрко О. Ю. ; за ред. Я. М. Когута. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 210 с.
9. Психологія управління: навчальний посібник / укл. В.В.Ягоднікова. Одеса. 2022. 141 с.
10. Свидрук І. І., Миронов Ю. Б. Психологія управління та конфліктологія : підручник / Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. торг. екон. ун-т. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2017. 319 с.
11. Світ у 2030 році: нове мислення, нова економіка, нові кордони. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://ceoclub.com.ua/article/svit-u2030
12. Ходаківський Є.І., Богоявленська Ю.В., Грабар Т.П. Психологія управління: підручник. МОН України. 5-те вид., перероб. та допов. Київ: Центр учбової літ-ри, 2021. 492 с.
13. Шинкарук О. М., Волобуєва О. Ф. Психологія управління : підручник / [за ред. О. М. Шинкарука] ; Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Богдана Хмельницького. Хмельницький : НАДПСУ, 2018. 215 с.
14. Якименко, Л. Ю. Мотивація – основа управління людськими ресурсами : навч.-практ. посібник. Київ : Центр навч. літ., 2018. 144 с.
15. Угрин О. Г. Психологія управління: практичний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 164 с. http://surl.li/hbsil
16. Чуйко О.М. Методики і тести в психології управління: довідково-методичний посібник. Івано-Франківськ: Видавець Віктор Дяків, 2010. 216 с.

Електронні інформаційні ресурси (за URL)

1. nplu.kiev.ua – Національна парламентська бібліотека України
2. nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського
3. ukrlibworld.kiev.ua/med – Державна науково-медична бібліотека України
4. gntb.n-t.org – Державна науково-технічна бібліотека України
5. lucl.lucl.kiev.ua – Публічна бібліотека імені Лесі Українки (Київ)
6. ukrbook.net – Книжкова палата України